

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาเป็นแหล่งจัดหารวบรวม จัดเก็บ และให้บริการสารสนเทศในสาขาวิชาต่าง ๆ มีบทบาทและเป็นหัวใจสำคัญที่ส่งผลต่อคุณภาพของสถาบันอุดมศึกษาโดยมีหน้าที่หลักในการสนับสนุนการเรียนการสอน การวิจัย การทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม และการบริการทางวิชาการ ตลอดจนการส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่องและตลอดชีวิต ในปัจจุบันได้มีการกำหนดคุณภาพการศึกษา โดยห้องสมุดเป็นหน่วยงานหนึ่งที่ต้องได้รับการตรวจสอบให้อยู่ในเกณฑ์มาตรฐานนั้นด้วย ซึ่งจะพิจารณาจากปัจจัยต่าง ๆ หลายประการ อาทิ จำนวนทรัพยากรสารสนเทศ การให้บริการสารสนเทศและบริการทางวิชาการแก่ชุมชน ตลอดจนจะต้องมีการสำรวจความพึงพอใจของผู้ใช้บริการ ฯลฯ อาจกล่าวได้ว่าคุณภาพของห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา ควรมีองค์ประกอบ ดังนี้ เป็นห้องสมุดที่ใช้ระบบห้องสมุดอัตโนมัติ มีปริมาณสื่อสิ่งพิมพ์ อาทิ หนังสือ ตำรา วารสารทางวิชาการ และสื่อในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์ ตลอดจนสื่อโสตทัศนที่เพียงพอและสอดคล้องกับหลักสูตร ทั้งนี้สื่อสารสนเทศดังกล่าวจะต้องมีคุณภาพและสาระทางวิชาการ นอกจากนี้จะต้องมีอาคารสถานที่ ระบบบริหารงานจัดการทางเทคนิค การให้บริการห้องสมุดที่มีคุณภาพ มีระบบการตรวจสอบและการประเมินตนเอง สิ่งเหล่านี้ทุกห้องสมุดของสถาบันอุดมศึกษาต้องยึดเกณฑ์มาตรฐานเดียวกัน (อกย ประกอบผล, 2540, หน้า 84)

จากองค์ประกอบคุณภาพของห้องสมุดดังกล่าวมาจะเห็นว่าภาระหน้าที่ของฝ่ายพัฒนาทรัพยากรที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ได้แก่ การจัดหาสื่อสารสนเทศเข้าห้องสมุดที่เพียงพอกับความต้องการของผู้ใช้ เนื้อหาสอดคล้องกับหลักสูตรหรือตรงกับความต้องการของผู้ใช้ ควรจัดซื้อหนังสือและตำราที่มีคุณภาพตลอดจนในด้านอาคารสถานที่ ซึ่งส่วนใหญ่พื้นที่ที่ใช้เก็บทรัพยากรสารสนเทศ ซึ่งเป็นหนังสือจะใช้พื้นที่เป็นจำนวนมากจากการที่ห้องสมุดจัดหาหนังสือเข้ามาอย่างต่อเนื่อง ดังนั้นงานพัฒนาทรัพยากรต้องประเมินทรัพยากรสารสนเทศเพื่อดำเนินการคัดออกหรือย้ายไปเก็บยังสถานที่อื่น ทั้งนี้เพื่อสงวนพื้นที่ในการจัดเก็บทรัพยากรสารสนเทศอย่างเหมาะสมและเพียงพอ ซึ่งทรัพยากรสารสนเทศพื้นฐานที่ต้องจัดหาเข้าห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา ประกอบไปด้วยทรัพยากรสารสนเทศที่ส่งเสริมหลักสูตรและกิจกรรมทางวิชาการ ทรัพยากรสารสนเทศที่ผลิตและเผยแพร่โดยสถาบันอุดมศึกษาต้นสังกัด ทรัพยากรสารสนเทศทางศิลปวัฒนธรรม ทรัพยากรสารสนเทศท้องถิ่นและภูมิปัญญาท้องถิ่น ทรัพยากรสารสนเทศที่ส่งเสริมความสนใจ

ใครรู้ สถิติปัญหาและพัฒนาการ ตลอดจนเป็นแนวทางในการประกอบอาชีพและดำรงชีวิตอย่างมีความสุข

จากที่กล่าวมาจะเห็นได้ว่าปัจจัยที่ทำให้ห้องสมุดมีบทบาทสำคัญยิ่งต่อการศึกษาค้นคว้าปัจจัยหนึ่ง คือ ทรัพยากรสารสนเทศ โดยเฉพาะหนังสือ ความรู้ที่อยู่ในรูปแบบของหนังสือยังเป็นที่ยอมรับและสามารถนำมาอ้างอิงทางวิชาการได้เป็นอย่างดี ในปัจจุบันหนังสือมีผลิตในปริมาณมากและมีสาขาวิชาต่าง ๆ เพิ่มขึ้นมากมาย ทำให้ห้องสมุดไม่สามารถจัดหาทรัพยากรสารสนเทศได้ครบถ้วน จึงทำให้ต้องคัดเลือกและจัดหาให้สอดคล้องกับหลักสูตรการเรียนการสอนและให้ตรงกับความต้องการของผู้ใช้มากที่สุด ทั้งนี้ห้องสมุดส่วนใหญ่เปิดโอกาสให้ผู้ใช้บริการได้เสนอสื่อสารสนเทศเพื่อจัดหาเข้าห้องสมุดด้วยวิธีการต่าง ๆ ได้แก่ เชิญร้านค้ามาออกร้านเป็นประจำทุกปี หรือการนำคณาจารย์ไปคัดเลือกหนังสือตามร้านค้าต่าง ๆ การจัดส่งรายการหนังสือไปยังคณะหรือภาควิชา ตลอดจนการเสนอสื่อสารสนเทศผ่านทางเว็บไซต์ของห้องสมุด เพื่อให้สามารถจัดหาสื่อสารสนเทศที่ทันสมัยและสอดคล้องตรงความต้องการของผู้ใช้และเพื่อใช้ในการวางแผนการจัดหาทรัพยากรสารสนเทศให้สอดคล้องกับงบประมาณและหลักสูตรการเรียนการสอนของมหาวิทยาลัย ตลอดจนการดำเนินการจัดซื้อให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

นอกจากทรัพยากรสารสนเทศประเภทหนังสือแล้ว ทรัพยากรสารสนเทศที่ห้องสมุดจัดหาเพื่อให้บริการยังมีในรูปแบบอื่น ๆ ได้แก่ วารสาร หนังสือพิมพ์ จุลสาร ตลอดจนสื่อโสตทัศน และสื่ออิเล็กทรอนิกส์ที่ครอบคลุมสาขาวิชาต่าง ๆ ซึ่งจำเป็นต้องมีการสำรวจเพื่อให้ทราบว่าจะตรงกับความต้องการของผู้ใช้หรือไม่ จะเห็นได้ว่างานที่เกี่ยวข้องกับทรัพยากรสารสนเทศมิได้จำกัดอยู่เฉพาะเรื่องของการเลือกและการจัดหาเท่านั้น แต่ยังรวมถึงการพัฒนาทรัพยากรดังกล่าวด้วย ดังนั้นจึงเป็นการวางแผนงานที่เกี่ยวกับทรัพยากรห้องสมุดทั้งหมด ทั้งในระยะสั้นและระยะยาวเพื่อตรวจสอบว่าทรัพยากรสารสนเทศที่ห้องสมุดมีนั้นได้สนองตามความต้องการของผู้ใช้หรือไม่ ประสิทธิภาพเพียงใด ถ้าพบข้อบกพร่องต้องปรับปรุงให้ดีขึ้น ทั้งนี้สามารถทำได้โดยการศึกษาการใช้ทรัพยากรสารสนเทศของห้องสมุด รวมทั้งการวิเคราะห์ และการประเมินผลห้องสมุดอย่างสม่ำเสมอ (ชนิดา จริยาพรพงศ์, 2532, หน้า 1-2)

จากความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีสารสนเทศส่งผลให้เกิดการนำเสนอสารสนเทศทางอินเทอร์เน็ตและสื่ออิเล็กทรอนิกส์ต่าง ๆ สารสนเทศดังกล่าวมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและเปิดโอกาสให้ผู้ให้บริการสามารถสืบค้นได้หลายช่องทาง ทำให้งานจัดหาทรัพยากรสารสนเทศต้องพิจารณาคัดเลือก กลั่นกรองสารสนเทศที่จัดหาเข้ามาในห้องสมุดอย่างพิถีพิถัน สื่อสารสนเทศที่ผู้ให้บริการสามารถค้นหาได้จากแหล่งข้อมูลอื่นที่ไม่ใช่ในรูปแบบของหนังสือ งานจัดหาทรัพยากรสารสนเทศอาจไม่จัดซื้อหนังสือเหล่านั้นเข้าห้องสมุด ดังนั้นห้องสมุดหลายแห่งจึง

ปรับเปลี่ยนทิศทางการพัฒนาการดำเนินงานบริการสารสนเทศทั้งด้านแนวความคิดและภาคปฏิบัติ โดยการปรับเปลี่ยนข้อมูลในสิ่งพิมพ์ให้อยู่ในรูปแบบของสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ (สุภาพร สมจิตต์, 2541, หน้า 3) ประกอบกับการที่ราคาการผลิตสิ่งพิมพ์ต่าง ๆ มีราคาสูงมากและงบประมาณมีจำนวนจำกัด ทำให้การได้มาของทรัพยากรสารสนเทศรับเข้ามาในจำนวนที่น้อย แต่ต้องเสียค่าใช้จ่ายที่สูงขึ้น จากผลการวิจัยของ เฮเลน (2547) คิดค่าเฉลี่ยของราคาหนังสือปกแข็ง ในระหว่างปี 2543-2544 มีราคาเฉลี่ยต่อเล่ม ประมาณ 470 บาท และจากการคิดค่าเฉลี่ยของราคา หนังสือภาษาต่างประเทศที่สำนักหอสมุดมหาวิทยาลัยบูรพาได้จัดซื้อคิดเฉลี่ยราคาต่อเล่ม ประมาณ 2,200 บาท (สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยบูรพา, 2545) ซึ่งส่วนใหญ่เป็นหนังสือที่อาจารย์เสนอซื้อ เข้ามาเพื่อใช้ประกอบการเรียนการสอน ส่วนหนังสือภาษาไทยนั้นทั้งอาจารย์และฝ่ายวางแผนและ พัฒนาทรัพยากรเป็นผู้คัดเลือกเข้ามา ดังนั้นเพื่อให้ทรัพยากรสารสนเทศที่จัดซื้อเข้ามามีการใช้ อย่างคุ้มค่ามากที่สุด ห้องสมุดต่าง ๆ จำเป็นต้องกำหนดนโยบายในการจัดหาทรัพยากรสารสนเทศ ให้ตอบสนองความต้องการของผู้ใช้ได้มากที่สุด

จากสถานการณ์ในปัจจุบัน ห้องสมุดอุดมศึกษาต่าง ๆ ในประเทศไทย ได้มีความร่วมมือ กันในการจัดหาหนังสือภาษาต่างประเทศในรูปแบบหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ (e-Book) ในลักษณะ ของภาคี (Consortium) ซึ่งทำให้ห้องสมุดแต่ละแห่งสามารถจัดซื้อสื่อสารสนเทศดังกล่าวได้ใน ราคาที่ต่ำลง แต่อย่างไรก็ตามหนังสือที่อยู่ในรูปแบบตัวเล่มยังมีผู้ต้องการอ่านอยู่อีกเป็นจำนวนมาก ซึ่งต้องใช้เวลาอีกนานที่การผลิตสารสนเทศในรูปแบบอื่นๆ จะสามารถเข้ามาแทนที่สื่อสารสนเทศ ประเภทสิ่งพิมพ์ โดยเฉพาะหนังสือ ทั้งนี้เพราะทรัพยากรสารสนเทศในรูปแบบสิ่งพิมพ์ ยังคงเป็น ทรัพยากรสารสนเทศที่หาได้ง่ายและสะดวกในการใช้โดยไม่ต้องมีอุปกรณ์ช่วยในการอ่าน

การจัดหาทรัพยากรสารสนเทศอย่างมีประสิทธิภาพนั้น ส่งผลให้ห้องสมุดมีทรัพยากร สารสนเทศเพื่อสนองความต้องการของผู้ใช้ ช่วยประหยัดงบประมาณ ด้วยการจัดหาด้วยวิธีการ และจากแหล่งที่เหมาะสม ซึ่งสามารถควบคุมการเพิ่มของทรัพยากรสารสนเทศและควบคุมการ ใช้งบประมาณให้จำกัดภายในวงเงินที่มีอยู่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ (สุภาพร สมจิตต์, 2541, หน้า 5) นอกจากนี้จะต้องมีการประเมินผลการจัดหา โดยการศึกษาการใช้ทรัพยากรสารสนเทศที่จัดหา เข้ามาทั้งนี้สามารถศึกษาจากความสัมพันธ์ระหว่างจำนวนและประเภทของทรัพยากรห้องสมุด กับความต้องการของผู้ใช้ห้องสมุด ซึ่งอาจศึกษาได้จากสถิติการยืม-คืน จากห้องสมุด และสถิติ การยืมระหว่างห้องสมุด ผลจากการศึกษาจะทำให้บรรณารักษ์มีแนวทางในการเลือกและจัดหา ทรัพยากรเข้าห้องสมุดได้ตรงกับความต้องการของผู้ใช้ และได้ทรัพยากรที่มีคุณภาพและเหมาะสม ยิ่งขึ้น (ชนิดา จริยาพรพงศ์, 2532, หน้า 2) การสำรวจการใช้หนังสือเป็นวิธีหนึ่งที่ได้ผลและ

น่าเชื่อถือ โดยเฉพาะหนังสือที่ผู้ใช้ยืมออกนอกห้องสมุด ซึ่งแสดงว่าผู้ใช้ต้องพิจารณาเลือกหนังสืออย่างถี่ถ้วนแล้วว่าตรงกับความต้องการมากที่สุด ซึ่งต่างจากหนังสือที่ผู้ใช้นำมาอ่านที่โต๊ะอ่านจะสังเกตได้ว่าบางครั้งหนังสือเป็นจำนวนมากถูกกองเอาไว้ เนื่องจากเนื้อหาไม่ตรงกับความต้องการของผู้ใช้ ห้องสมุดที่มีทรัพยากรสารสนเทศจำนวนมาก แต่ไม่มีผู้ใช้สารสนเทศเหล่านั้นอย่างคุ้มค่าไม่ถือว่าเป็นห้องสมุดที่มีการดำเนินงานอย่างมีประสิทธิภาพ นับเป็นการสูญเสียงบประมาณในการจัดซื้อตลอดจนเสียพื้นที่ในการจัดเก็บทรัพยากรสารสนเทศเหล่านั้น

จากการที่ผู้วิจัยปฏิบัติงานในฝ่ายวางแผนและพัฒนาทรัพยากร สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยบูรพา จากภารกิจหลักคือการจัดหาหนังสือให้แก่สำนักหอสมุด ซึ่งทำให้ผู้วิจัยได้ตระหนักถึงความสำคัญของหนังสือที่จัดหาเข้ามาว่าตรงกับความต้องการของผู้ใช้มากน้อยเพียงใด ทั้งในด้านปริมาณ ประเภท หมวดหมู่ และสถิติการใช้หนังสือที่จัดหาเข้ามา จากผลการวิจัยในครั้งนี้จะนำไปพิจารณาวางแผนการจัดซื้อทั้งในด้านนโยบายการจัดซื้อ และการดำเนินการจัดซื้อหนังสือของสำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยบูรพาให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาปริมาณของหนังสือที่จัดหาโดยวิธีการจัดซื้อของสำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยบูรพา ในปีงบประมาณ 2544 และ 2545 จำแนกตามหมวดหมู่และภาษา
2. เพื่อศึกษาปริมาณการใช้หนังสือในช่วงปี 2544-2547 ที่จัดหาโดยการจัดซื้อของสำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยบูรพา ในปีงบประมาณ 2544 และ 2545 จำแนกตามหมวดหมู่และภาษา
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการจัดหาหนังสือโดยวิธีการจัดซื้อของสำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยบูรพาในปีงบประมาณ 2544 และ 2545 กับการใช้หนังสือของผู้ใช้ในช่วงปี 2544-2547

สมมติฐานของการวิจัย

การจัดหาหนังสือด้วยวิธีการจัดซื้อของสำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยบูรพาในปีงบประมาณ 2544 และ 2545 กับการใช้หนังสือของผู้ใช้ในช่วงปี 2544-2547 มีความสัมพันธ์กัน

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย

ผลที่ได้รับจากการวิจัยในครั้งนี้ สามารถนำไปกำหนดนโยบายและแนวทางในการคัดเลือกและจัดซื้อหนังสือเข้าห้องสมุดให้ตรงความต้องการและความสนใจของผู้ใช้ได้ดียิ่งขึ้น ซึ่งจะส่งผลให้ใช้งบประมาณในการจัดซื้อหนังสือเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ คุ้มค่าและสนองตอบ

ความต้องการของผู้ใช้บริการ

ขอบเขตของการวิจัย

เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ โดยใช้แบบบันทึกข้อมูลและผู้วิจัยสำรวจข้อมูลด้วยตนเองจากระบบห้องสมุดอัตโนมัติ โปรแกรมย่อย การทำรายการ (Cataloging) โดยศึกษาในประเด็น ดังนี้

1. ปริมาณของหนังสือที่จัดหาเข้ามาในสำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยบูรพา โดยวิธีการจัดซื้อในปีงบประมาณ 2544 และ 2545 จำแนกตามหมวดหมู่และภาษา
2. ปริมาณการใช้หนังสือที่จัดหาเข้ามาในสำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยบูรพา โดยวิธีการจัดซื้อในปีงบประมาณ 2544 และ 2545 จำแนกตามหมวดหมู่และภาษา ซึ่งเป็นหนังสือที่อนุญาตให้ยืมออกจากสำนักหอสมุดเท่านั้น (ศึกษาการใช้ตั้งแต่ปี 2544-2547) โดยการเก็บสถิติจากการยืมของผู้ใช้ที่ปรากฏในระบบห้องสมุดอัตโนมัติ ทั้งนี้ไม่รวมประเภทหนังสืออ้างอิงและหนังสือที่ไม่พบตัวเล่ม
3. ความสัมพันธ์ระหว่างการจัดหาหนังสือ โดยวิธีการจัดซื้อในปีงบประมาณ 2544 และ 2545 กับการใช้หนังสือในช่วงปี 2544-2547 ทั้งนี้หนังสือที่จัดซื้อในปีงบประมาณ 2544 จะศึกษาการใช้ในช่วงปี 2544-2547 และหนังสือที่จัดซื้อในปีงบประมาณ 2545 ศึกษาการใช้ในช่วงปี 2545-2547

ตัวแปรที่เกี่ยวข้อง

ตัวแปรต้น หนังสือที่จัดซื้อในปีงบประมาณ 2544 และ 2545 จำแนกตามหมวดหมู่และภาษา

ตัวแปรตาม คือ การใช้หนังสือที่ยืมออกนอกห้องสมุด ในช่วงปี 2544-2547

วิธีดำเนินการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัยใช้วิธีการวิจัยเชิงสำรวจ โดยใช้ข้อมูลจากสมุดทะเบียนหนังสือภาษาไทยและภาษาต่างประเทศ ตามเลขทะเบียนที่ได้จัดซื้อด้วยปีงบประมาณ 2544 และ 2545 นำเลขทะเบียนที่ได้ไปตรวจสอบกับระบบห้องสมุดอัตโนมัติ ระบบเมจิก ไลบรารี (Magic Library) ระบบงานย่อยการทำรายการ (Cataloging) เพื่อหาหมวดหมู่ย่อยหนังสือ ภาษาของหนังสือที่จัดซื้อ และหาค่าสถิติการยืมหนังสือแต่ละเล่มที่มีการยืมออกนอกห้องสมุดโดยผ่านระบบโปรแกรมห้องสมุดอัตโนมัติเพื่อศึกษาวิเคราะห์ถึงปริมาณหมวดหมู่ ปริมาณการใช้และความสัมพันธ์ระหว่างการจัดซื้อกับการใช้หนังสือดังกล่าว โดยจดสถิติการยืมในแบบบันทึกและนำผลที่ได้มาหาค่า

ความถี่ คำร้อยละและหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน

นิยามคำศัพท์ที่ใช้ในการวิจัย

1. การจัดหาหนังสือ หมายถึง หนังสือภาษาไทยและภาษาต่างประเทศที่สำนักหอสมุดมหาวิทยาลัยบูรพาจัดหาด้วยการจัดซื้อในปีงบประมาณ 2544-2545 ซึ่งในงานวิจัยนี้กำหนดเป็นหนังสือจำแนกตามหมวดหมู่และภาษา

2. ทรัพยากรสารสนเทศที่จัดซื้อ หมายถึง หนังสือภาษาไทยและภาษาต่างประเทศที่สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยบูรพาจัดซื้อเข้ามาในปีงบประมาณ 2544-2545 ซึ่งในงานวิจัยนี้จะกำหนดเป็นจำนวนหนังสือที่ได้รับการยืมจำแนกตามหมวดหมู่และภาษา

3. ปีงบประมาณ 2544 หมายถึง การใช้งบประมาณแผ่นดินและเงินรายได้ของมหาวิทยาลัย ตั้งแต่เดือน ตุลาคม 2543-กันยายน 2544

4. ปีงบประมาณ 2545 หมายถึง การใช้งบประมาณแผ่นดินและเงินรายได้ของมหาวิทยาลัย ตั้งแต่เดือน ตุลาคม 2544-กันยายน 2545

5. การใช้หนังสือ หมายถึง การยืมหนังสือออกไปใช้ภายนอกสำนักหอสมุด โดยผู้ยืมได้ดำเนินการยืมถูกต้องตามระเบียบการยืมหนังสือของสำนักหอสมุดมหาวิทยาลัยบูรพา ทั้งนี้หนังสือที่จัดหาในปีงบประมาณ 2544 ศึกษาการใช้ตั้งแต่ปี 2544-2547 หนังสือที่จัดหาในปีงบประมาณ 2545 ศึกษาการใช้ตั้งแต่ปี 2545-2547

6. ผู้ใช้ห้องสมุด หมายถึง สมาชิกทุกประเภทของสำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยบูรพาที่มีสิทธิยืมหนังสือของสำนักหอสมุดได้

7. หมวดหมู่ของหนังสือ หมายถึง การจัดหมวดหมู่ของหนังสือตามระบบทศนิยมดิวอี้ (Dewey Decimal Classification) แบ่งเป็นหมวดใหญ่ ได้แก่ หมวด 000-900 และแบ่งตามหมวดย่อย ได้แก่

หมวด 000 ความรู้ทั่วไป

หมวดย่อย 010 บรรณานุกรมและแค็ตตาล็อก

020 บรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์

030 สารานุกรมทั่วไป

040 (ไม่ได้กำหนดไว้)

050 สิ่งพิมพ์ต่อเนื่องและครรชนิของสิ่งพิมพ์ต่อเนื่อง

060 องค์การต่าง ๆ และพิพิธภัณฑ์วิทยา

070 วารสารศาสตร์ การพิมพ์

- 080 รวมเรื่องทั่วไป
- 090 หนังสือต้นฉบับตัวเขียนและหนังสือหายาก

หมวด 100 ปรัชญา

- หมวดย่อย 110 อภิปรัชญา
- 120 ทฤษฎีแห่งความรู้ ความเป็นมนุษย์
- 130 จิตวิทยานามธรรม
- 140 ความคิดทางปรัชญาเฉพาะกลุ่ม
- 150 จิตวิทยา
- 160 ตรรกวิทยา
- 170 จริยศาสตร์ ศีลธรรม
- 180 ปรัชญาสมัยโบราณ ปรัชญาสมัยกลาง ปรัชญาตะวันออก
- 190 ปรัชญาตะวันตกสมัยใหม่

หมวด 200 ศาสนา

- หมวดย่อย 210 ศาสนาธรรมชาติ
- 220 คัมภีร์ไบเบิล
- 230 เทววิทยาตามแนวคริสต์ศาสนา
- 240 ศีลธรรมของชาวคริสเตียน
- 250 ศาสนาคริสต์ในท้องถิ่นและระเบียบแบบแผนปฏิบัติ
- 260 สังคมของชาวคริสต์และศาสนาศาสตร์ปฏิบัติ
- 270 ประวัติศาสตร์คริสต์
- 280 นิยายต่าง ๆ ในศาสนาคริสต์
- 290 ศาสนาเปรียบเทียบและศาสนาอื่น ๆ

หมวด 300 สังคมศาสตร์

- หมวดย่อย 310 สถิติทั่วไป
- 320 รัฐศาสตร์
- 330 เศรษฐศาสตร์
- 340 กฎหมาย
- 350 รัฐประศาสนศาสตร์การบริหารกองทัพ
- 360 ปัญหาสังคมและบริการสังคม
- 370 การศึกษา

- 380 การพาณิชย์ การสื่อสาร การขนส่ง
- 390 ประเพณีขนบธรรมเนียม คติชนวิทยา

หมวด 400 ภาษา

- หมวดย่อย 410 ภาษาศาสตร์
- 420 ภาษาอังกฤษ
- 430 ภาษาเยอรมัน
- 440 ภาษาฝรั่งเศส
- 450 ภาษาอิตาลี
- 460 ภาษาสเปน ภาษาโปรตุเกส
- 470 ภาษาละติน
- 480 ภาษากรีก
- 490 ภาษาอื่น ๆ

หมวด 500 วิทยาศาสตร์ธรรมชาติ

- หมวดย่อย 510 คณิตศาสตร์
- 520 ดาราศาสตร์
- 530 ฟิสิกส์
- 540 เคมี
- 550 การศึกษาเรื่องราวเกี่ยวกับโลก
- 560 ชีวิตโบราณศึกษา
- 570 วิทยาศาสตร์ของสิ่งมีชีวิต
- 580 พฤกษศาสตร์
- 590 สัตวศาสตร์

หมวด 600 วิทยาศาสตร์ประยุกต์ เทคโนโลยี

- หมวดย่อย 610 แพทยศาสตร์
- 620 วิศวกรรมศาสตร์
- 630 เกษตรศาสตร์
- 640 คหกรรมศาสตร์และชีวิตครอบครัว
- 650 การจัดการธุรกิจ
- 660 วิศวกรรมเคมี
- 670 โรงงานผลิตภัณฑ์ต่าง ๆ

680 โรงงานผลิตสิ่งของเพื่อประโยชน์บางอย่าง

690 การก่อสร้างและวัสดุก่อสร้าง

หมวด 700 ศิลป วิจิตรศิลป์และมณฑลศิลป์

หมวดย่อย 710 ศิลปะการออกแบบบริเวณพื้นที่

720 สถาปัตยกรรม

730 ปฏิมากรรมและศิลปะพลาสติก

740 การวาดเขียน และศิลปะตกแต่ง

750 การเขียนภาพ และภาพจิตรกรรม

760 ศิลปะการพิมพ์ ศิลปะกราฟิก

770 การถ่ายภาพ และภาพถ่าย

780 ดนตรี

790 นันทนาการ และศิลปะการแสดง

หมวด 800 วรรณคดี

หมวดย่อย 810 วรรณคดีอเมริกัน

820 วรรณคดีอังกฤษ

830 วรรณคดีเยอรมัน

840 วรรณคดีฝรั่งเศส

850 วรรณคดีอิตาลี

860 วรรณคดีสเปน โปรตุเกส

870 วรรณคดีละติน

880 วรรณคดีกรีก

890 วรรณคดีอื่น ๆ

หมวด 900 ประวัติศาสตร์ ภูมิศาสตร์

หมวดย่อย 910 ภูมิศาสตร์ และการท่องเที่ยว

920 ชีวประวัติ ประวัติบุคคล

930 ประวัติศาสตร์สมัยโบราณ

940 ประวัติศาสตร์ยุโรป

950 ประวัติศาสตร์เอเชียตะวันออก ตะวันออกไกล

960 ประวัติศาสตร์แอฟริกา

970 ประวัติศาสตร์อเมริกาเหนือ

980 ประวัติศาสตร์อเมริกาใต้

990 ประวัติศาสตร์ส่วนอื่น ๆ ของโลก บริเวณนอกโลก

รวมถึง หมวดหมู่พิเศษที่ทางสำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยบูรพาได้กำหนดรหัสหมวดหมู่พิเศษ ได้แก่ นว หมายถึง นวนิยาย ร.ศ. หมายถึง เรื่องสั้น ด หมายถึง หนังสือเด็ก และ เขวชน FIC หมายถึง นวนิยาย (ภาษาต่างประเทศ) E หมายถึง หนังสือเด็กและเขวชน (ภาษาต่างประเทศ)

S.C. หมายถึง เรื่องสั้น (ภาษาต่างประเทศ)

8. MARC หมายถึง การลงรายการบรรณานุกรมของหนังสือ โสตทัศนวัสดุ และ สื่อต่าง ๆ ในรูปแบบที่เครื่องคอมพิวเตอร์สามารถอ่านได้

มหาวิทยาลัยบูรพา
Burapha University